

اقتصاد
www.ketabchi.com

کثرتفاری

داستان شکل‌گیری اقتصاد تفاری

ریچارد اچ. تیلر

سید امیرحسین میرابوطالبی

فصل دوم: اقتصاد تفاری (۱۹۶۹-۱۹۵۰)	۱۱۱
۱- تعاریف	۱۱۲
۲- مدل‌های اقتصادی	۱۱۳
۳- مدل‌های رفتاری	۱۱۴
۴- مدل‌های ترکیبی	۱۱۵
فصل سوم: خودتفاری (۱۹۶۵-۱۹۵۰)	۱۱۶
۱- مدل‌های رفتاری	۱۱۷
۲- مدل‌های ترکیبی	۱۱۸
۳- مدل‌های رفتاری و اجرا کننده	۱۱۹



انتشارات
مدیا اقتصاد

۲۳۵۶ ۸۵۱

سرشناسه: تالر، ریچارد اچ، ۱۹۴۵ - م. / Thaler, Richard H. / عنوان و نام پدیدآور: کژ رفتاری، داستان شکل گیری اقتصاد رفتاری / ریچارد اچ تیلر؛ مترجم سید امیرحسین میرابوطالبی. / مشخصات نشر: تهران، انتشارات دنیای اقتصاد، ۱۳۹۷. / مشخصات ظاهری: ۴۸۷ص، / شابک: ۰-۰۲-۴۹۷-۶۰۰-۹۷۸ / وضعیت فهرست نویسی: فیبا / یادداشت: عنوان اصلی: **Misbehaving: the making of behavioral economics, 2015** / یادداشت: واژه نامه / یادداشت: کتابنامه، ص. ۴۶۹-۴۸۳ / عنوان دیگر: کج رفتاری شکل گیری اقتصاد رفتاری / موضوع: اقتصاد -- جنبه های روانشناسی / موضوع: **Economics-- Psychological aspects** / شناسه افزوده: میرابوطالبی، سیدامیرحسین، ۱۳۶۷- مترجم / رده بندی کنگره ۲ ۱۳۹۷ ت ۹ / HB74 / رده بندی دیویی: ۵۱۱۲۸۵۶ / شماره کتابشناسی ملی: ۰۱۹ / ۲۳۰

www.ketab.ir

کژرفتاری (داستان شکل گیری اقتصاد رفتاری) / ناشر: انتشارات دنیای اقتصاد / مولف: ریچارد ایچ. تیلر / مترجم: سید امیر حسین میرابوطالبی / طراح جلد و یونیفورم: حسن کریمزاده / صفحه آرا: مریم فتاحی / مدیر تولید: انوشه صادقی آزاد / نوبت چاپ: دوم-۱۳۹۷ / شمارگان: ۵۰۰ نسخه / شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۹۷-۰۰۲-۰ / چاپ: پردیس / تمام حقوق این اثر محفوظ و متعلق به نشر دنیای اقتصاد است / نشرانی انتشارات: تهران، خیابان مطهری، بین سنایی و میرزای شیرازی، شماره ۳۷۰، طبقه سوم / تلفن: ۸۷۷۶۲۱۳۶ / نشانی فروشگاه: تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، ضلع شمال غربی میدان شعاع، شماره ۱۰۸ / تلفن: ۸۷۷۶۲۷۴۷ / پست الکترونیک: book@den.ir / پایگاه اینترنتی: book.dn.ir

۱۳۹۷
روایتی

روایتی از اقتصاد

پایه و اساس

روایتی از اقتصاد

www.ketab.ir



یادداشت چهارده تیلر برای نسخه فارسی	۷
مقدمه مرجع	۹
دبیاجه	۱۳
بخش اول: شروع اجرا (۱۹۷۰-۱۹۷۱)	
۱- عوامل ظاهرا بی‌ربط	۲۱
۲- اثر داشته	۳۳
۳- فهرست	۴۳
۴- نظریه ارزش	۴۹
۵- رویاپردازی در کالیفرنیا	۶۱
۶- زنگ مبارزه	۷۱
بخش دوم: حسابداری ذهنی (۱۹۷۹-۸۵)	
۷: معامله شیرین و گوش‌بری	۹۱
۸- هزینه‌های مرده	۱۰۱
۹- پول و پاکت	۱۱۳
۱۰- سر میز پوکر	۱۲۱
بخش سوم: خودمهاری (۱۹۷۵-۸۸)	
۱۱- عزم راسخ؟ هیچ مسئله‌ای نیست	۱۳۱
۱۲- برنامه‌ریزی و اجراکننده	۱۴۷
میان پرده	۱۶۳
۱۳- کز رفتاری در جهان واقع	۱۶۵

بخش چهارم: کار با دنی (۱۹۸۴-۸۵)	۱۷۷
۱۴- چه چیز منصفانه به نظر می‌رسد؟	۱۸۱
۱۵- بازی‌های انصاف	۱۹۷
۱۶- لیوان‌ها	۲۰۷
بخش پنجم: سرشاخ شدن با علم اقتصاد (۱۹۸۶-۹۴)	
۱۷- میاحنه آغاز می‌شود	۲۲۱
۱۸- بی‌قاعدگی‌ها	۲۳۳
۱۹- تشکیل یک تیم	۲۴۱
۲۰- قاب‌بندی محدود در آپر ایست ساید	۲۵۳
بخش ششم: مالیه (۱۹۸۳-۲۰۰۳)	
۲۱- مسابقه زیبایی	۷۷
۲۲- آیا واکنش بازار سهام بیش از حد است؟	۲۸
۲۳- واکنش به واکنش بیش از حد	۱
۲۴- قیمت صحیح نیست	۳۰۷
۲۵- صندوق‌های سرمایه‌گذاری محدود	۳۱۷
۲۶- پشه‌های سیاه، کوه‌های یخ، و قیمت‌های منفی سهام	۳۲۷
بخش هفتم: شیک‌ترین خوش‌آمدید (اکتوبر ۱۹۹۵-)	۳۳۹
۲۷- تحصیل در هوونگ	۳۴۳
۲۸- دفتر کار	۳۵۹
۲۹- فوتبال	۳۶۷
۳۰- مسابقه‌های تلویزیونی	۳۸۹
بخش هشتم: کمک‌رسانی (اکتوبر ۲۰۰۴)	۴۰۳
۳۱- فردا بیشتر پس‌انداز کن	۴۰۷
۳۲- عام شدن	۴۲۵
۳۳- سقلمه‌زنی در بریتانیا	۴۳۳
نتیجه‌گیری: چه چیزی انتظارمان را می‌کشد؟	۴۵۳
کتاب‌شناسی	۴۶۷
واژه‌نامه	۴۸۳

مقدمه مترجم

علم اقتصاد در میان همه علوم به «علم ملال آور» مشهور است. از زمان دانشجویی احساس می‌کردم که بخشی از این «ملال آوری» به دلیل قطع رابطه این علم با انسان است که سعی در تبیین رفتارشان را دارد. اقتصاد و مفاهیم مرتبط با آن بسیار همگراست. کمتر کسی است که در مورد اتفاقات و مفاهیم ریز و درشت اقتصاد آیدای نداشته باشد، یا تحلیلی ارائه ندهد. تعجبی هم ندارد. پدیده‌های اقتصادی آن‌قدر در زندگی ما رسوخ کرده و آن‌قدر تأثیرات مستقیمی بر زندگی روزمره ما دارند که چه بخواهیم چه نخواهیم درگیرشان خواهیم شد. از این نظر اقتصاد پدیده‌ای به شدت انسانی است که به مستقیم‌ترین شکل ممکن با انسان‌ها مرتبط است.

با این حال علمی که اقتصاد نام گرفته، احتمالاً در میان همه علوم انسانی، کمترین توجه را به انسان، رفتارهای او و ذهنش دارد. اقتصاد علم تبیین رفتار موجوداتی خیالی است که نه حسودند، نه عصبانی می‌شوند، نه خشمگین می‌شوند، نه دستپاچه می‌شوند و ذهنشان نیز از فرمول‌های از پیش تعیین شده حدالترکنند پیروی می‌کند. ما در اقتصاد متعارف تلاش می‌کنیم نظریه‌هایی ارائه دهیم و مدل‌هایی بسازیم که رفتار این موجودات خیالی را هرچه بهتر تحلیل و پیش‌بینی کند. به این ترتیب، تعجبی ندارد که این علم ملال آور خوانده شود؛ هرچه باشد مطالعه رفتار موجوداتی که قربت زیادی با رفتارها و ذهنیت ما انسان‌ها ندارند برای همه جذاب نیست. در این شرایط، تعجب چندانی هم ندارد که بسیاری از پیش‌بینی‌ها و تفسیرهای این علم نتواند آنچه را در واقعیت رخ می‌دهد حدس زده یا توضیح دهد. نمونه

آخرش بحران مالی اخیر است (که البته دیگر خیلی اخیر نیست). هیچ اقتصاددانی قبل از وقوع این بحران پیش‌بینی مشخصی از وقوع آن با چنین ابعادی ارائه نکرد. البته که پس از وقوع این بحران، و بر اساس سوگیری پس‌نگری^۱، که در این کتاب بیشتر درباره‌اش خواهید خواند، بسیاری تصور کردند که از پیش می‌دانسته‌اند که چنین اتفاقی در پیش است. اما درحقیقت اکثریت قریب به اتفاق اقتصاددانان در اوج حباب‌های مالی آن سال‌ها تنها از کارایی بی‌چون و چرای بازار و عملکرد بی‌نقص آن سخن می‌راندند.

والا این همه، اینها را نگفتم تا به این نتیجه برسم که علم اقتصاد متعارف کارایی خاص ندارد. علم اقتصاد در موارد متعدد بسیار کارا و مفید است. همین علم اقتصاد منسأ بسیاری از پیشرفت‌های بشری، به‌خصوص در حوزه کسب‌وکار، بوده است. همین علم اقتصاد در موارد بسیاری توانسته راهنمایی بسیار خوب باشد که ما را در جهت انتخاب درست‌تر با و روش‌های درست راهنمایی کند. درحقیقت، آنچه باید دانست این است که وقتی پای کارکردهای پیچیده رفتاری و ذهنی در پدیده‌های اقتصادی به میان می‌آید، علم اقتصاد نمی‌تواند کارایی چندانی داشته باشد.

نکته دیگر اینکه نباید داشت ناریه، دازان اقتصادی، که معمولاً از نوابغ عصر خود بوده‌اند، نمی‌دانسته‌اند که مدتها و نظریه‌هایشان موجودی غیر از انسان را توصیف می‌کند. قطعاً اکثر آنها از این موضوع باخبر بودند، بااین حال به مدل‌سازی در این چارچوب ادامه دادند چرا که تصویری کردند بهترین راه موجود برای تحلیل و تبیین پدیده‌های اقتصادی است و جایگزینی بهتر را آن متصور نبودند.

اقتصاد رفتاری را می‌توان رشته‌ای دانست که سعی کند راه‌های جایگزین دیگری هم هست که با استفاده از آن می‌توان درباره پدیده‌های اقتصادی نظریه‌پردازی کرد. راه جایگزینی که اقتصاد رفتاری ارائه می‌کند در موارد متعدد حاصل‌بده‌ستان با روان‌شناسی است و این یکی از راه‌ها برای وارد کردن انسان و ذهن او به علم اقتصاد است. روش‌هایی که اقتصاد رفتاری ارائه می‌کند بیشتر مبتنی بر تجربیات، آزمایش‌ها و مشاهدات انجام‌شده روی انسان‌ها در آزمایشگاه، محیط کار و موقعیت‌های مختلف دیگر است.

کتابی را که پیش روی شماست می‌توان داستان شکل‌گیری اقتصاد رفتاری دانست، آن هم به روایت یکی از مهم‌ترین افرادی که در ایجاد و گسترش این رشته نقش داشته است: ریچارد تیبلر. از واژه «داستان» استفاده کردم چرا که این کتاب به جای نثر متکلف و معمول آکادمیک، از نثری روایت‌گونه و جذاب استفاده کرده است. تعداد خاطرات، شوخی‌ها و روایت‌هایی که تیبلر در این کتاب استفاده کرده باعث شده که همان ابتدا به خواننده متذکر شود که «این کتابی نیست که از یک استاد اقتصاد انتظار دارید». باین همه باید بگویم که اگر ریچارد تیبلر را بشناسید و آثارش را دنبال کرده باشید، این همان کتابی است که از او انتظار دارید.

به عنوان خواننده، نوشتار این کتاب را بسیار بی‌تکلف و خالی از خودنمایی‌های پُرطمطراق معمول کتاب‌های اقتصاد یافتیم. زمانی که کتاب را می‌خواندم گاهی آن قدر در ماجرا اغرق می‌شدم که یادم می‌رفت که این کتاب بازگوکننده روند شکل‌گیری یکی از مهم‌ترین شاخه‌های امروز علم اقتصاد است. تیبلر از استعداد خود در ساده‌نویسی مطالب پیچیده و البته شوخ‌طبعی بهره برده و کتابی نوشته که نه تنها «ملال آور» نیست که سرگردان کند و در عین حال پربار است. و آنهایی که با متون اقتصادی سر و کله می‌زنند، خوب بدانند که این سرگرمی در کتاب‌های اقتصادی چه متاع کمیابی است.

به عنوان مترجم تمام تلاشم را به کار بسته‌ام تا خود را با لحن نویسنده همراه کرده و همان فضا را بازسازی کنم، تا به این ترتیب خواننده همان احساس خوشایند مطالعه متن انگلیسی را با خواندن متن فارسی نیز تجربه کند. اقتصاد رفتاری در ایران هنوز نوپاست. آن قدر نوپا که با وجود توجه روزافزون که دنیا به این رشته دارد، هنوز دوره‌ای دانشگاهی برای تحصیل آن در ایران ایجاد نشده است. (حداقل تا زمان نوشتن این مقدمه). امیدوارم که ترجمه این کتاب و آثار و فعالیت‌های مشابه بتواند توجه بیشتری را به سوی اقتصاد رفتاری جلب کند و جایگزین‌های دیگری را هم غیر از اقتصاد متعارف پیش روی فعالان این رشته قرار دهد.

گمان نمی‌کنم که اقتصاد رفتاری آن راه‌حل نهایی برای رفع مشکلات اقتصاد یا نسخه‌ای پایانی باشد که کار روی آن بتواند تمام مشکلاتی را که علم اقتصاد با آن مواجه است برطرف کند، به‌خصوص که این رشته توجه لازم را به نیروی محرکه

اقدامات و تصمیمات انسان‌ها، یعنی ذهن، ندارد. باین حال، وجود جایگزین‌هایی مانند اقتصاد رفتاری راه را برای جایگزین‌های دیگر نیز باز کرده و می‌تواند شروع مسیری باشد برای رسیدن به نسخه‌ای به مراتب غنی‌تر از علم اقتصاد.

در نهایت لازم می‌دانم از پروفیسور ریچارد تیلر، برای لطف بی‌دریغ، راهنمایی‌های مشفقانه و یادداشتی که برای این ترجمه نوشت، و همین‌طور از دکتر محمد اکبرپور، برای قبول زحمت بازبینی ترجمه فارسی کتاب از طرف پروفیسور تیلر، تشکر کنم. همچنین از جناب آقای محمود صدری مدیر انتشارات دنیای اقتصاد برای همراهی‌ها و هم‌فکری‌هایش ممنونم. در نهایت عمیق‌ترین سپاس‌هایم را به مادر، مادر و همسرم که وجودشان باعث آرامش و روحیه‌ای است که ترجمه این اثر را ممکن کرد.

سید امیرحسین میرابوطالبی

پاییز ۹۶